

Comentarii la propunerile ACAP privind modificările la legislația fiscală ce ține de exploatarea Mașinilor de Casă și Control (MCC):

- I. De utilizat MCC numai pentru plățile/achitățile pentru tranzacțiile comerciale;
 - II. Sistemul propus să fie actual atât pentru bugetul statului, cât și pentru entitățile (contribuabili) care exploatează MCC; de inclus în Hotărârea 494 o listă strictă fără extensii, adică o listă limitată de cazuri când anume să se utilizeze MCC fără nici un caz particular sau similar etc. Excepții fac doar acele plăți pentru tranzacțiile comerciale care se referă la cazurile limitate de utilizare a MCC, însă pentru care HG a stabilit norma de neutilizare a MCC.
- De asemenea, propunem să fie inclus un alineat despre neutilizarea MCC pentru acele operații pe care le-am enumerat (compensări, împrumuturi etc.) și care nu sunt plăți pentru tranzacții comerciale. Anume în acest alineat vor fi utilizate sintagmele de tipul: și altele, similare, etc. Propunem să nu fie întocmită o listă strictă de cazuri când MCC nu se utilizează, dar o listă strictă de cazuri când MCC se utilizează.

În cazul recepționării mijloacelor bănești în numerar de la consumatori pentru tranzacțiile comerciale, contribuabilii sunt obligați să utilizeze MCC în următoarele cazuri:

- a) Banii au fost primiți de la consumator cu livrarea (eliberarea) în paralel a bunului în cadrul tranzacției comerciale în acont și/sau după livrare;
- b) Banii au fost primiți de la consumator cu acceptarea în paralel a lucrărilor efectuate și serviciilor prestate în acont sau ulterior acceptării lucrărilor efectuate și serviciilor prestate – pentru tranzacțiile comerciale, inclusiv de angajare, arendă, uzufruct, leasing, redevență/royalty;
- c) Banii au fost primiți în calitate de achitare cu contribuabilul a dobânzii pentru credite, împrumuturi și alte obligații aferente dobânzii, eliberate sau în curs de eliberare de către contribuabil – la datele indicate în graficele de achitări sau în documentele și acordurile contractuale, în acont și/sau după data de achitare, stabilită în graficul de achitări sau în documentele sau acordurile contractuale;
- d) Banii au fost primiți de către contribuabil în calitate de recompensă pentru tranzacțiile comerciale, care prevăd acest gen de venituri.

Există situații când contribuabilul nu utilizează MCC, printre acestea enumerându-se următoarele cazuri:

- a) Banii au fost primiți de către contribuabil în cazul restituirii în casă a sumelor decontate nefolosite;
- b) Banii au fost primiți de către contribuabil în cazul recepționării banilor în numerar sub formă de împrumuturi, credite, investiții nerambursabile din partea fondatorilor, angajaților, terților;
- c) Banii au fost primiți de către contribuabil drept recompensă (restituire) pentru plățile efectuate, activele achiziționate și înstrăinate în favoarea unor terți, inclusiv a lucrătorilor întreprinderii, în cazul în care astfel de acțiuni sunt reglementate de baza legislativă sau normativă sau sunt stabilite de relațiile contractuale;
- d) Banii au fost primiți de către contribuabil în calitate de compensare pentru cazul de încălcare a relațiilor contractuale, pentru prejudiciul și daunele aduse (sanțiuni, amendă, majorările de întârziere și alte plăți compensatorii), inclusiv angajaților întreprinderii, în cazul în care astfel de acțiuni sunt reglementate de baza legislativă, normativă sau sunt stabilite de relațiile contractuale;
- e) Banii au fost primiți de către contribuabil în calitate de contribuție în capitalul statutar, cotizații sau alte investiții, care nu reprezintă venituri comerciale;
- f) Banii au fost primiți de către contribuabil în afara tranzacțiilor comerciale sau a obligațiilor de achitare a dobânzii.

Aceste norme se extind asupra tuturor subdiviziunilor (filială, reprezentanță, oficiu, secție, magazin, depozit, unitate comercială, unitate de prestări servicii (inclusiv unitate de transport-taxi) etc.) în care contribuabilul primește plățile pentru tranzacțiile comerciale.

Anexă la Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar.

Genurile de activitate al căror specific permite efectuarea decontărilor bănești în numerar fără aplicarea mașinilor de casă și control:

1. Comercializarea către populație a produselor agricole crescute de agenții economici pe terenurile proprii sau arendate – în piețe, iarmaroace și alte locuri autorizate de organele administrației publice locale.

2. Comercializarea de către gospodăriile țărănești (de fermier) a produselor agricole altor agenți economici, precum și serviciile pentru agricultură prestate de acestea, cu eliberarea bonurilor de plată.
3. Comercializarea obiectelor de cult religios și a literaturii religioase, ritualurile și ceremoniile efectuate de către organizațiile religioase în locașurile de cult.
4. Comercializarea ziarelor, revistelor, biletelor de loterie.
5. Serviciile prestate de transportul în comun urban în baza biletelor și/sau abonamentelor de călătorie (la preț fix, executate în mod tipografic).
6. Serviciile veterinare, serviciile de reparare urgentă a spațiului locativ, a instalațiilor inginerești, mobilierului, tehnicii de uz casnic, prestate de agenții economici populației, deplasându-se la clientelă, cu eliberarea bonurilor de plată.
7. Desfășurarea activității farmaceutice în punctele medicale din localitățile rurale în care nu sunt farmacii, cu eliberarea bonurilor de plată.
8. Activitățile desfășurate de titularii patentelor pe baza patentei de întreprinzător.
9. Activitățile pentru care sistemele de evidență și gestiune computerizată asigură emiterea facturilor fiscale pe hârtie specială cu însemne de protecție, imprimând seria și numărul facturii fiscale din diapazonul atribuit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, care îndeplinesc și funcția bonurilor de plată (**recepționarea mijloacelor bănești în numerar**).
10. Activitatea instituțiilor financiare care se licențiază și se reglementează prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, cu excepția operațiunilor de schimb valutar către persoanele fizice.
11. Recepționarea (colectarea) plăților fiscale obligatorii, precum și a plăților nefiscale de către organele fiscale și/sau primării, cu eliberarea documentelor de evidență strictă ale Serviciului Fiscal de Stat.
13. Prestarea serviciilor de către avocați.
- 13¹. Servicii notariale.
- 13². Activitatea executorului judecătoresc.
15. Asigurarea alimentației elevilor și personalului din instituțiile de învățământ primar și secundar general pe durata anului de studii. La finele gestiunii zilnice se întocmește documentul primar cu regim special – bonul de plată, care conține totalitatea **sumelor de mijloace bănești în numerar recepționate**.
16. Comercializarea către populație a bunurilor și serviciilor de alimentație publică, în perioada desfășurării iarmaroacelor, expozițiilor, festivalurilor și diverselor măsuri cultural-sportive – în parcuri și străzi, precum și în alte locuri publice, autorizate de autoritățile publice locale și/sau centrale cu informarea organului fiscal respectiv. La finele gestiunii zilnice se întocmește documentul primar cu regim special – bonul de plată, care conține totalitatea **sumelor de mijloace bănești în numerar recepționate**.

III. Simplitatea și conștientizarea cazurilor **când, cine și cum** trebuie să utilizeze MCC. Simplitatea gestionării. Acest principiu este foarte important în tandem cu cele două sus-menționate, deoarece va reduce și nivelul corupției, și amenziile nejuste, sporind încrederea în instituția statului în persoana celor care administrează aceste procese și stabilesc normele pentru utilizarea MCC.

De rând cu acestea, putem conchide cu următoarele propuneri:

1. Sintagma „tranzacție de afaceri/business” a fost înlocuită cu „tranzacție comercială”, mai concretă. Care este beneficiul înregistrării tuturor sumelor de mijloace bănești în numerar, utilizând MCC?! Doar statul nu este în stare să asigure un sistem normal de urmărire a tuturor tranzacțiilor prin intermediul MCC, deoarece acestea sunt atât de diverse, încât vor crea confuzii, evidența contabilă devenit oneroasă, iar administrarea - complexă. Este necesar de urmat o altă cale - de limitat rotația mijloacelor bănești în numerar și de extins achitățile prin virament/decontările fără numerar, făcându-le pe cele din urmă mai atractive. Deși, formele decontărilor fără numerar devin tot mai diverse/multilaterale este necesar de efectuat restructurări relevante în vederea urmăririi acestora, ceea ce, la fel, nu constituie un proces facil (terminale, card-uri, comerț electronic, bani electronic etc.);
2. Cuvântul „decontări” a fost înlocuit cu sintagma „recepționarea mijloacelor bănești în numerar”, deoarece MCC se utilizează în cazul când se fac plăți/achitări. Mai mult decât atât, a fost eliminată lipsa de claritate în acest context – textul actual al Hotărârii este expus astfel încât nu este clar cine cu cine se achită: întreprinderea cu cineva pentru ceva sau cineva cu întreprinderea pentru ceva. Întrucât MCC nu este utilizat în cazul când sunt restituite mijloace bănești, cu excepția situației când este rambursată suma pentru marfa întoarsă (dar și în acest caz nu întotdeauna se recurge la MCC, fiind implicată casa centrală), nici nu este cazul de lăsat norma ce „permite să consideri” că și eliberarea numerarului trebuie înregistrată prin intermediul MCC;
3. În general, scopul prioritar al MCC este de a asigura protecția drepturilor consumatorului, care au achitat marfa achiziționată și doresc ca aceasta să fie de calitate respectivă. Pe când în țara noastră partea fiscală a devenit mai prioritară decât protecția drepturilor consumatorului. Cotele TVA constituie una din problemele utilizării MCC: cazurile în care este dificil de delimitat toate cotele TVA

incluse în plata recepționată; este vorba despre TVA pentru livrările mixte. În aceleași mijloace bănești achitate de cumpărători sunt incluse și sumele fără TVA (în regim de tranzit fără a schimba proprietarul, inclusiv pachetele turistice, asigurarea, sancțiuni și penalități în cadrul operatorilor turistici, companiilor de leasing etc.), și cele cu TVA (20%), și sumele pentru operațiile care nu fac obiectul impunerii cu TVA (de exemplu, dobânda pentru leasing), diferențele sumare pentru livrările mixte, sumele cu TVA (cota zero). În legătură cu aceasta propunem ca în rubricile TVA să fie stabilită posibilitatea juridică/legală de a include o rubrică referitoare la livrările mixte, inclusiv pentru acionurile acordate în numerar, când nu este posibil de determinat ponderea fiecărei rate TVA.

4. Este introdusă posibilitatea juridică/legală de a recepționa mijloace bănești și de a emite bonuri de casă, utilizând MCC ale intermediarilor, care ulterior transferă aceste mijloace furnizorilor de mărfuri și servicii; este vorba despre comerțul electronic (prin Internet), când logiștii completează pachetele de consum, primesc marfa de la mai mulți furnizori și o livrează cumpărătorilor; cei din urmă achită, primesc bon de casă emis de MCC de la logist, iar acesta transferă banii furnizorilor. Astfel, furnizorii sunt responsabili pentru calitatea mărfii, iar logiștii – pentru livrare, iar relațiile contractuale sunt publice, fiind afișate pe site.

5. Din cauza faptului că MCC este utilizată pentru acțiuni tot mai complexe, cu alte cuvinte, cotele TVA sunt mixte, este posibilă încasarea mijloacelor bănești în numerar pentru mărfurile de la mai mulți furnizori; este posibilă achitarea din partea unei persoane fizice sau juridice; comisioane și mărfuri proprii; banii sunt primiți în avans fără livrare; banii sunt primiți pentru livrările deja efectuate care au inclus TVA și nu este cazul de inclus TVA de două ori, etc. – astfel, se propune formarea unor dări de seamă speciale, elaborate individual de către întreprinderi, în vederea delimitării clare a fiecărei situații. De exemplu, în cazul unei livrări mixte, se indică TVA în rubrica respectivă și la capitolul MCC – livrare mixtă, iar în darea de seamă acestea sunt repartizate corespunzător, zilnic sau lunar, după posibilitate.

6. În vederea limitării acțiunilor coruptibile și a sancțiunilor neadecvate a fost eliminată cerința *de 15 minute*, deoarece este importantă emiterea bonului de casă pentru achitarea efectuată în numerar, dar nu emiterea bonului de casă pe momentul achitării, iar ceasul (inspectorului, cumpărătorului sau de pe MCC) nu indică ora corectă. La fel, se propune eliminarea normei, când întreprinderea răspunde pentru calitatea benzilor în timp. Concomitent, se propune eliminarea normei coruptibile, potrivit căreia în timpul controlului suma din MCC să corespundă sută la sută (0 lei și 0 bani), deoarece acest deziderat nu este realizabil: în toate circumstanțele lucrează oameni, fapt ce asigură o probabilitate înaltă de comitere a erorilor. Suma de 200 de lei nu este mare, din contra, este o sumă neglijabilă în cadrul circuitului mediu al masei monetare.